

Ápolás művelő utakról

Kocsányos tölgy természetes felújítás Horvátországban

Az Országos Erdészeti Egyesület Kaposvári Helyi Csoportjának tagjai 2013. október 24-én tanulmányúton vettek részt amely során Horvátországba látogattak el. A kiránduláson érdeklődő aktív és nyugdíjas kollégák egyaránt megjelentek, így a teljes létszám 63 fő volt.

Reggel indultunk Kaposvárról a helyi, szántódi és nagybajomi kollégákkal. Barcon találkozunk a többi erdészeti kollégáival, ahonnan rövid pihenő után együtt utazunk tovább Horvátországba. Slatinára érkezve már vártak minket a horvát erdészeti munkatársai. A szakmai napot a horvát állami erdészeti Našice-i Erdőgazdaságánál töltöttük, ahol a fő témáink a közjólét, természetvédelem és az erdőgazdálkodás voltak. A horvát erdőgazdaság és a SEFAG Zrt. között az „IPA” program keretein belül jött létre szakmai kapcsolat 2007-ben, amelyet mindkét fél igyekszik ápolni a mostanihoz hasonló programokkal.

A találkozót követően pár pernyi buszozás után jutottunk el az erdőgazdaság egyik erdei létesítményéhez. Itt *Vlatko Podnar*, a Našice-i Erdőgazdaság igazgatója ismertette az általuk kezelt erdőterület ökológiai és geológiai tulajdonságait, a helyi gazdálkodási sajátosságokat, valamint a nap tervezett programját.

Első állomásként a kocsányos tölgygazdálkodással ismerkedtünk meg, egészen pontosan a természetes felújításokkal. A 120-140 éves állományokban kezdik meg a felújítást, amelynek első lépéseként megbontják az állományt 40%-kal, majd erdészeti mulcszózó segítségével levágják a lágyszárú és cserje szintet, ezzel elősegítve a fénytalajsintre jutását. A felújítandó területet a vad elől elkerítik. A vaddisznó kizárására elegendő alacsony panelkerítést építeni, mivel szarvas és őz csak igen kis számban található a területen, így ezek nem is veszélyeztetik a felújítás sikerességét. Ezt követően 2-3 évig várják a természetes újulat megjelenését, köz-

ben mechanikai gyomkorróztást végeznek, így segítve az újulat fejlődését. Amennyiben ez idő alatt a természet által nem jön létre megfelelő mennyiségű tölgy újulat, abban az esetben mesterséges alávetést alkalmaznak. Műtrágyaszóró segítségével 4-6 q makkot szórnak szét hektáronként, lehetőleg még a lombhullás megindulása előtt. Az újulat megerősödése után több lépésben termelik le az anyaállományt. A koronarészt a vágásterületről egészben húzzák le, majd a nyiladékok mentén készítik fel aprításra, ez az újulat kémelése szempontjából nem a legkedvezőbb megoldás. Az ipari faanyagot tuskó mellett hosztolják, kapcsolják (ha szükséges), és minősítik, majd innen forwarder segítségével közelítik ki időjárásbiztos rakodókra.

Eddig a lépésig nincs is semmi túlságosan különös az eljárásban, ezt követően azonban a fiatalos ápolása során eddig nem látott módszereket figyelhetünk meg. Az újulattal borított területen, egymástól nagyjából öt méter távolságra szárazzóval művelő nyomokat készítenek. Véleményünk szerint ezekre azért van szükség, mert így sokkal könnyebben végezhető el az ápolás addig, amíg a csemetésből fiatalos erdő nem lesz. Ha szükséges, így akár a lisztharmat ellen is tudnak megfelelően védekezni. Volt szerencsénk látni sűrűség és vékonyrudas életfázisban lévő, ezzel a módszerrel felújított állományokat is, amelyekben ezen művelő utak felett teljesen összezárt az állomány.

Azonban azt is meg kell említeni, hogy a felújított állományokban többségében voltak a gyertyán, juhar és egyéb elegyfafajok a tölgygel szemben, de szerencsére nem nyomták el azt. Kérdés, hogy mi történt a nagy mennyiségű újulattal, amit az épp levágott anyaállomány helyén láttunk. Esetlegesen nem kedvez a tölgynek ez a módszer, vagy egyszerűen csak nem megfelelően volt végrehajtva az ápolás? Annyi azonban bizonyos, hogy ha a nevelővágásokat megfelelően, a kocsányos tölgy javára végzik, akkor idősekkorára elegendő egyedszámmal tud jelen lenni a területen.

A nap második állomása a Lisičine-i arborétum volt, amelyet 1963-ban hoztak létre 40 hektár területen. Nagyszámú, csaknem 2500 taxon volt fellelhető benne. Akkoriban ez volt Kelet-Európa legjelentősebb arborétuma, azonban a délszláv háború nagy károkat tett benne, így mostanra csak nagyjából 500 taxon maradt. A háborúban elszenvedett károkat a „Magyarország-Horvátország IPA Határon Átívelő Program” keretében szüntették meg, kiépítették az arborétum infrastruktúráját valamint helyreállították a megmaradt növénykultúrát. A parkban tett hosszúséta során örömmel láthatuk, hogy jól sikerült a terület rehabilitálása, kellemes kikapcsolódási lehetőséget teremtve ezzel az oda látogatóknak.

Az arborétumból tovább indulva a Jankovac-i vadászház felé folytattuk utunkat. Útközben megtekintettük a helyi jegegyfenyvesek természetes felújítását, amelyet jó eredménnyel folytatnak az horvát kollégák. Volt szerencsénk látni a szerpentes hegyi út mellett a mélybe hulló Jankovac-i vízesést is, lenyűgöző látványt nyújtott. A tanulmányút végső állomásaként elértük a vadászházat, ahol vendéglátóink kellemes ebédet fogadtak bennünket. Ott megoszthattuk egymással és vendéglátóinkkal a napközben szerzett élményeinket. Végezetül, megköszönve a szíves vendéglátást és a változatos programot, hazafelé vettük utunkat.

Fülöp Tamás

OEE Kaposvári HCs